

Abstrakt – Transformační proces v Alžírsku (1988-1999)

Předkládaná práce analyzuje politické změny v Alžírsku po roce 1988, kdy byl po nepokojích v hlavním městě zahájen liberalizační proces a urychleny ekonomické tržní reformy. Politické reformy měly posílit postavení prezidenta Bendžedída a jeho spojenců na úkor konzervativních oponentů a zároveň obnovit legitimitu režimu. Autoři reforem každopádně nepočítali s výraznějším sdílením moci. Nečekaný úspěch islamistické strany mobilizoval konzervativce a protiislamisticky zaměřené armádní velení. Zrušení voleb kvůli jednoznačnému vítězství islamistů v lednu 1992 vedlo k eliminaci islamistické i sekulární opozice. Obnovený autoritářský režim dokázal dostat pod kontrolu islamistické povstání a s pomocí MMF i kritickou ekonomickou situaci. Návrat k ústavnímu režimu proběhl bez účasti islamistické i sekulární opozice, která byla fragmentovaná a režim ji dokázal částečně kontrolovat. Po roce 1996 byl nastolen autoritářský režim s omezenými pluralitními prvky s dominantním postavením prezidenta, které je však oslabováno výrazným vlivem armádního velení. Politické strany mohou působit, ale jejich vliv je omezen. Jisté limity má i svoboda tisku. Došlo k posílení soukromého sektoru, postavení státu je však stále výrazné a ekonomika je závislá na vývozu ropy a zemního plynu.

Klíčová slova: Alžírsko, liberalizace, ekonomické reformy, autoritářský režim, islamismus.

Abstract - The Transformation Process in Algeria (1988-1999)

This dissertation examines the political changes in Algeria after 1988 - the aftermath of an uprising and violent clashes in Algiers that was marked by the launch of a liberalization process and an acceleration of the market economy reforms. The political reforms were envisaged to strengthen the position of President Bendjedid and his allies at the expense of their conservative opponents, as well as to restore the legitimacy of the regime. The authors of the reforms did not, in any case, intend to share their power with the opposition to any substantial degree. The unexpected success of the Islamist party (FIS) resulted in the mobilization of the conservatives and anti-Islamist oriented military elites. The cancellation of the parliamentary elections due to a landslide victory of the FIS in January 1992, led to the elimination of both the Islamist and the secular opposition. The restored authoritarian regime managed to bring the Islamist insurgency under control and, in cooperation with the IMF, to handle the critical economic situation. A return to the constitutional order took place without participation of the Islamist and secular opposition, which was fragmented and partially controlled by the regime. After 1996, the Algerian regime developed into soft authoritarianism characterized with limited pluralist elements and a dominant position of the President, whose powers are, however, significantly weakened by the influential army command. The political parties can operate, but their influence is restricted. So is the freedom of the press. Even though the economic reforms have boosted the private sector, the economy is still heavily centralized and dependent on oil and natural gas exports.

Key words: Algeria, liberalization, economic reforms, authoritarian regime, Islamism.